

KAZANÇLARIN EN GÜZELİ HANGİSİDİR

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm

Bismillâhirrahmânirrahîm

el-Hamdülillâhirabbî'l-âlemîn. Hamden kesîran tayyiben mübâreken fihi alâ külli hâlin ve fî külli hîn. es-Salâtü ve's-Selâmü alâ seyyidinâ Muhammedin ve alâ âlihî ve sahibihî ve mentebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'dü:

Fe kâle Resûlullâh sallallahu aleyhi ve sellem:

عَمَلُ الرَّجُلِ بِيَدِهِ وَكُلُّ بَيْعٍ مَبْرُورٍ.

Amelü'r-racüli bi-yedihî ve küllü bey'in mebrûrin.

Sadaka Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem.

Peygamberimiz Efendimiz Muhammed-i Mustafâ *sallallahu aleyhi ve sellem*, kendisine; "Atyebü'l-kesb nedir?" diye sorulduğu zaman, böyle cevap buyurmuş.

Atyeb ne demek?

"En güzel, en hoş, en makbul..." demek.

Atyebü'l-kesb.

“Kazancın en hoşu, en makbulü, en güzeli, en iyisi hangisidir yâ Resûlullah, nasıl bir kazanç tutturalım?” diye sordukları zaman böyle buyurmuş:

Amelü'r-racüli bi-yedihî. “Kişinin eliyle işlediği iş.”

Bu, sanatkârlığa da delalet eder. Sanat eliyle bir demirci, dülgere, marangoz veya daha başka bir iş; örme, dikme biçme, terzi-lik gibi sanatları da ifade eder. Kazma kürek, bağ budamak de elle yapılıyor, onu ifade eder.

Elinin emeği iyidir, helaldir. Çünkü ortaya bir gayret koyuyor, bir hüner koyuyor, onun karşılığını alıyor.

Ve küllü bey'in. “Her alış-veriş mebruktur; bereketlidir, güzeldir.”

Veyahut da *mebruk* kelimesi *küllü bey'in* *mebrûkin* diye *berk* kelimesinin sıfatı da olabilir:

“Fitneli fesatlı olmayan mübarek alışveriş, işin içine tartı da ölçüde hile, aldatmaca karışmayan...” mânasına da gelebilir.

Demek ki Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* sanatı ve ticareti tavsiye etmiş oluyor. Kendisinin de Hatice validemizin ana sermayesini koyduğu bir kervanı çalıştırdığı mâlum. Şam'a kadar gitti. Diyar-ı Şam'dan çok güzel alışveriş yaparak kervana çok kâr sağlayarak Hatice anamıza çok kazanç kazandırarak döndü.

Ebû Bekir es-Sıddîk Efendimiz bezzaz, manifaturacıymış. Evliyâullah büyüklerimizin her birisi kendisi bir iş yaparak kazanıp kimseye yük olmadan geçinmeyi esas almışlardır. Üstümüze kimsenin hakkını geçirmeyelim, diye!

Hatta mesela İbrahim b. Edhem hazretleri gündüz çalışmış, kazancıyla yiyecek içecek almış; akşam kaldığı ribata, fukaranın barındığı yere gelirmiş. Orada onlara ziyafet çekermiş. Gündüz çalışır, kazancıyla kazanıp akşam da onlara ziyafette, ikramda bulunurmuş.

Allah hepimize helal kazançlar nasip etsin. Çünkü helal helal kazanç feyzin, sevabın kaynağıdır. Helal kazançla yaşayan insanın işleri rast gider. Allah'ın sevgili kulu olur,

derecesi yükselir, sevapları kazanır. Haram kazanç ile beslenen bir insan da mutlaka cehenneme girer. Çünkü Efendimiz;

“Her haram lokmadan haram et hâsıl olur, haram ete de cehennem ateşi mutlaka dokunur!” diye buyuruyor.

a. Akika Kurbanı

Allahu Teâlâ hazretleri hepimizi, her çeşit haramdan korusun.

عَنِ الْغُلَامِ شَاتَانِ مُكَافَأَتَانِ، وَعَنِ الْجَارِيَةِ شَاةٌ

Ani'l-gülâmi şâtâni mükâfeetâni ve ani'l-câriyeti şâtün.

Bir rivayette de;

عَنِ الْغُلَامِ شَاتَانِ مُكَافَأَتَانِ، وَعَنِ الْجَارِيَةِ شَاةٌ

Ani'l-gülâmi şâtâni mükâfeetâni ve ani'l-câriyeti akîkatün, diye geçmiş.

Mânası:

Ani'l-gülâmi şâtâni mükâfeetâni. “Doğan çocuk erkek ise erkek çocuğa iki koyun kesilir. Akika kurbanı olarak iki koyun kesilir. Yeterli, kâfi gelen iki koyun kurban edilir.”

Ve ani'l-câriyeti şâtün. “Kız çocuğa da bir koyun kurban edilir.”

Bir insanın yeni bir evlâdı doğduğu zaman eğer o evlat erkekse haftası içinde şükür olarak ona iki kurban kesilir. “Cehennemden kurtulsun eti etine, kemiği kemiğine, kanı kanına, ili iliğine feda olsun; evlat hayırlı olsun...” diye kurban kesilir.

Erkekse iki kurban kesilir, kız ise bir kurban kesilir. Eğer bu yedi gün içinde ki

Akika: “Çocuğun saçları, çocuğun doğumdan sonraki ilk saçları.” demektir. Onlar yedi gün sonra tıraş edilirmiş. Onların ağırlığınca sadaka verilirmiş. Ağırlığı ne olacak ama işte bir miktar sadaka verilirmiş. Ağırlığı kadar altın, para sadaka verilirmiş.

Eğer çocuğun akikası kesilmemişse büyüdüğü zaman dahi kesilir. Eğer insanın, kendisinin akikasının kesilmediğine tereddüdü varsa; “Bizim köylerde bu âdet bilinmiyordu, belki babamız anamız kesmemiştir.” diye kendisi namına kendi akikasını kesebilir. Önemli bir kurbandır, önemli vazifedir! Onu yapmak lazım.

Erkek çocuk için iki tane, kız çocuk için bir tane!

عِنْدَ كُلِّ خَتْمَةٍ دَعْوَةٌ مُسْتَجَابَةٌ

İnde külli hatmetin da'vetün müstecâbetün.

Enes *radiyallahu anh'*ten rivayet edildiğine göre Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz buyurmuşlar ki;

“Her hatim tamamlandığı zaman o hatim tamamlandı diye hatmin bereketine Cenâb-ı Hak o hatim indirenin duasını müstecâb eder. Duası müstecâb olur, makbul olur.”

Kur'ân-ı Kerîm'in hatmi; başından başladı, Fâtiha'dan bitti.

Onun için bu hadîs-i şerîften dolayı hatim indirecek olan şahıslar Kur'ân-ı Kerîm'in son sayfasına kadar gelirler. En sonunda *Kul hüvallah, Kul eüzü bi-rabbi'l-felak, Kul eüzü bi-rabbi'n-nâs* vardır. Orada dururlar; “Hatmi ağzı dualı, saçı sakalı ağırılmış mübarek insanlarla camide yapalım. Tek başına yapmayım da herkesin mübarekliğinden istifade edilsin de daha da iyi olur, sevap daha çok olur...”

diye camiye saklar. Camide eûzü besmeleyi çeker: *Kul hüvallahü'yü* okur, *Kul eûzü bi-rabbi'l-felak*, *Kul eûzü bi-rabbi'n-nâs*'ı okur; hatmi tamamlar.

Bu son sûreleri okuduktan sonra hepsinin arasında; *Allahu ekber, Allahu ekber, lâ ilâhe illallâhü vallahu ekber, Allahu ekber veli'l-lâhi'l-hamd* denir.

Ved-Duhâ'dan aşağıya gelindiği zaman; Ved-Duhâ dâhil, oradan itibaren böyle okunur. Çünkü Peygamber Efendimiz'e Ved-Duhâ sûresi indiği zaman ashâb-ı kirâm; Allah âhi-rette Peygamber Efendimiz'e çok mükâfat gelecek!" diye duyunca "*Allahu ekber, Allahu ekber!..*" demişlerdir. Heyecanlanmışlar, sevinmişlerdir! Ondan dolayı Ved-Duhâ'dan aşağıya hatim indirilinceye kadar o sûrelerin arkasından [*Allahu ekber... denir*].

"Hatim tamam oluyor, makbul dua zamanı geliyor." diye bir heyecan, bir sevinç, bir bereket... Onun için *Allahu ekber Allahu ekber* deniliyor.

"*Kul eûzü bi-rabbi'n-nâs*'ı bitirdik; unu eledik, eleği duvara astık..."

Hayır, öyle değil; iş bitmemiştir. Müslümanın Kur'ân-ı Kerîm'le ilişkisi bitmez. Onun için hemen orayı bitirir bitirmez Kur'ân-ı Kerîm'in başına geçer:

“Yâ Rabbi! Ben daha senin kitabına doyamadım, bunu bitirip de bırakacak da değilim.”

Bismillâhirrahmânirrahîm

Elhamdülillâhirrabbi'l-âlemîn... yeniden başlar. Bir de Bakara sûresinin baş tarafını okuyuverir. Baş tarafta *Elif-lâm-mîm* diye sayfanın sonuna gelince tamam, artık duasını yapar. Kur'ân-ı Kerîm'in sonunu bitirdi, başına bağladı. Hiç kesiklik yapmadı, hemen yeni hatime başlamış oldu. O zaman el açıp dua eder.

Hatim indirildiği için kendi kelamı okundu, hatmolundu diye Allahu Teâlâ hazretleri sevindiğinden, duaları makbul ve müstecâb eyler. Onun için hatim duası yapmak, duada bulunmak, hatim duasına katılmak çok kârlıdır. Çünkü Cenâb-ı Hak bir topluluk bir şeye dua ettiği zaman birisininkini kabul edip ötekisininkini bırakmaz! Birisinin hürmetine hepsini kabul eder de birisinin edepsizliğinden

hepsini reddetmez! Cenâb-ı Hakk'ın lütfu çoktur!

Hatta hacda kurban bayramı günü; Mina'ya, Müzdelife'ye gelince Allahu Teâlâ hazretleri herkesin affını emredermiş! Melekler derlermiş ki;

“Yâ Rabbi! ‘Herkesin...’ buyurdun ama bunların arasında deveciler var, hacıya devesini kiralamış. Hacı, vazifesini yaparken deveci orada duruyor. Sonra ondan parasını alacak, devesini alacak, gidecek kabilesine. Deveci de var, bu adam hac da yapmadı. Deveci, haccı yapan kimse de değil!..”

“Olsun, onları da affedin, mağfiret edin!” diye Allahu Teâlâ hazretleri onları da affettirmiş. Devecileri, iş icabı gelenleri dahi affettirmiş.

b. Zikir Meclislerinin Faziletleri

Zikir meclisine katılanları da afv u mağfiret edermiş.

“Yâ Rabbi! Onların içinde oraya tesadüfen gelmiş, geçerken uğramış veya bir iş sebebiyle orada bulunan kimseler de var...”

deyince Cenâb-ı Hak Teâlâ onlara buyurmuş ki;

Hümü'l-kavmü lâ yeşkâ bihim celâsühüm.

“O zikredenler öyle mübarek insanlardır ki onların yanında olan insanlar da mahrum kalmaz, onlar da onlardan sayılır!”Dışardan birisi geldi: “Ali Efendi seni arıyor, kahvede seni bekliyor.” diye geldi, haber verdi. O anda oturuyor...O da mağfiret olunmuş!İyilerle olmanın böyle bir faydası vardır, kötülerle olmanın da çok zararları vardır.Allah bizi hep iyilerle beraber eylesin, iyilerden eylesin. Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin.Allahu teâla hazretleri İslâm'ı kıymetini bilip müslümanca yaşamayı bize nasip etsin, rızasını kazanmayı nasip etsin, cennetiyle cemâliyle cümlemizi müşerref eylesin.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
1 Cemâziye'l-Evvel 1421 / 01.08.2000

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

